

Tord Erik Lien
Trommaldvegen 39
3539 FLÅ

Trondheim, 06.04.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/2028

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Tillatelse til skadefelling av gaupe - Flå kommune - rovviltregion 2

Tord Erik Lien har søkt om skadefellingstillatelse for en gaupe, etter at den har tatt lam. Miljødirektoratet gir tillatelse til felling av 1 gaupe innenfor nærmere avgrenset område i Flå kommune, i Viken fylke. Det er flere vilkår knyttet til tillatelsen som følger av dette brev. Vedtaket kan påklage innen tre uker.

Vi viser til søknad om skadefelling av en gaupe datert 5. april 2020. Miljødirektoratet innvilget søknaden muntlig og oversendte vedtak og vilkår pr. epost den 5. april 2020, det ble i e-post lovet at fullstendig brev vil bli sendt så snart det er klart. Dette brevet inneholder fullstendig informasjon.

Bakgrunn

Besetningen består av 32 voksne søyer, årets lamming startet 30. mars. Driften er med utgangersau som fores ute hele året, men dyrene har tilgang på et kaldfjøs.

Ett lam forsvant sporløst 31. mars d.å., 1. april ble enda ett lam borte. Ved hjelp av søk med sporhund ble deler av lammet som ble borte 1. april. Statens Naturoppsyn har påvist at dette lammet ble drept av gaupe. I dagene etter at det ble påvist gaupeskade i besetningen, har dyrene blitt holdt innendørs om natten, dette for å forhindre videre tap. Sauene har blitt sluppet ut på et inngjerdet området på dagtid.

Søndag 5. april d.å. ble sauene sluppet ut ca. kl 08:15, ved tilsyn med dyrene 1,5 timer senere var ett nytt lam borte. Sporhund ble rekvirert, og funn av spor og kadaverrester ved sporing med støver, tilsier at også dette lammet er tatt av gaupe. Det er vedlagt søknaden bilde av spor av gaupe, og et kadaverfunn som er tildekket etter en metode som er typisk for gaupe. Lokal rovviltkontakt hadde ikke anledning til å rykke ut umiddelbart for å undersøke det siste funnet, så det forelå bare en foreløpig vurdering basert på bilder fra SNO på vedtakstidspunktet.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, hvor det fremgår:

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (...)

b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, (...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Myndigheten etter loven kan av eget tiltak iverksette uttak med formål som nevnt i første ledd bokstav a til d og g, jf. annet ledd. Uttaket regnes ikke som enkeltvedtak, og kan om nødvendig skje på annens eiendom. Kongen kan gi nærmere forskrift om slikt uttak. (...)

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 15 ynglinger av bjørn. (...)

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovvilt-bestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 13 (Miljødirektoratets myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

Miljødirektoratet kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (...)

Politiske og forvaltningsmessige rammevilkår:

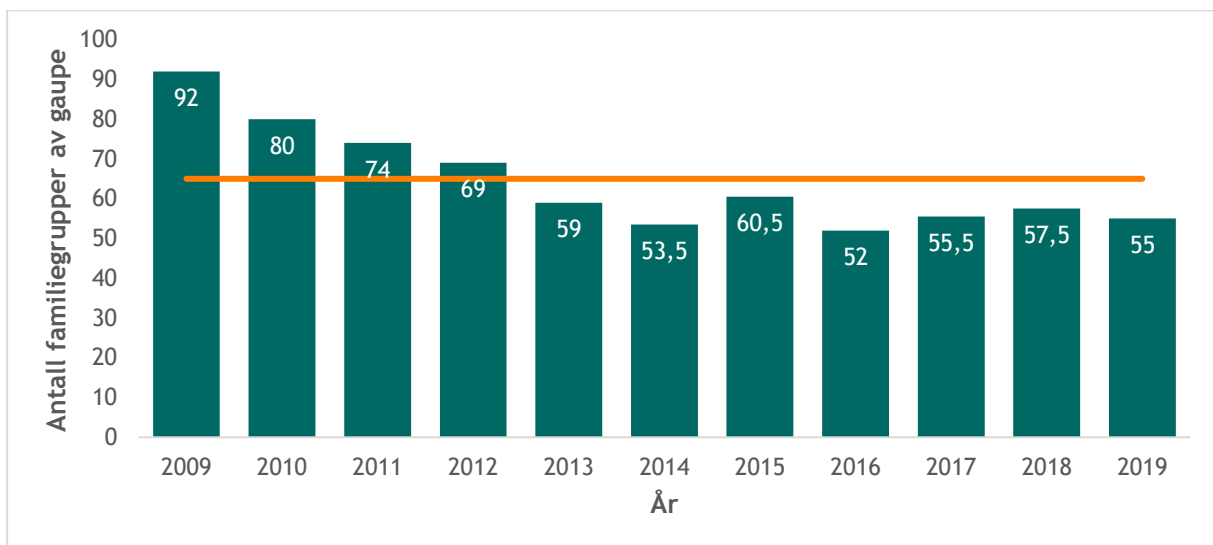
Direktoratet viser til Representantforslag 163 S (2010-2011), og Stortingets behandling av dette den 17. juni 2011 hvor det ble inngått et nytt enstemmig rovviltforlik. Av rovviltforliket i 2011 fremgår det innledningsvis at norsk rovviltforvaltning fremdeles skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Det nasjonale bestandsmålet for gaupe er 65 ynglinger av i Norge, hvorav 12 i region 2, jf. rovviltforskriften § 4.

Kunnskapsgrunnlaget

Det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. NINA rapport 1679; Antall familiegupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2019 gir den siste oppdaterte oversikten over antall dokumenterte ynglinger av gaupe i hver region, og for hele landet.

Etter fem år med nedgang i gaupebestanden i Norge ble det i 2015 registrert en oppgang i antall familiegupper. Minimum antall familiegupper økte fra 53,5 i 2014 til 60,5 i 2015. I 2016 ble det igjen registrert en nedgang i bestanden på 52 familiegupper på landsbasis. I 2018 ble det registrert en oppgang til 57,5 familiegupper på landsbasis, og deretter en liten reduksjon til 55 familiegupper i 2019 (se figur 1). Miljødirektoratet konstaterer at det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger av gaupe ikke er nådd.

Figur 1: Antall familiegupper av gaupe i Norge før jakt i perioden 2009-2019. Stiplede linje angir det nasjonale bestandsmålet på 65 familiegupper. Kilde: NINA rapport 1679.

I regionene 2 ble det registrert like mange familiegupper i 2018 og 2019, med 15 familiegupper (se tabell 2). Det regionale målet for region 2 er 12 familiegupper.

Tabell 2: Antall familiegupper av gaupe før jakt i rovviltregion 2. Kilde: NINA rapport 1679.

Region/år	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
2	19	17	14,5	16	16,5	16,5	16	9,5	9	15	15

Kvotejakt

Avgang av gaupe de siste årene har hovedsakelig skjedd gjennom kvotejakt. Kvotejakt på gaupe er ordinær jakt i den forstand at jakten utøves på en art som oppfyller jaktbarhetskriteriene som er fastslått i naturmangfoldloven § 16, jf. viltloven § 9. Det skal særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd, og om den har ressursbetydning. I tillegg skal det legges vekt på blant annet den skade arten gjør. De regionale rovviltneemndene har myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe når det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen er oppnådd jf. rovviltforskriften § 11. Myndigheten er basert på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger av gaupe de tre siste år fra Rovdata.

Miljødirektoratet viser til at Rovviltnemnden i region 2 hadde myndighet til å fatte vedtak om kvotejakt på gaupe jaktåret 2019/2020. I kvotevedtaket for 2020, ble det åpnet for uttak av inntil 20 gauper i region 2, hvorav maksimalt 6 voksne hunndyr. Av totalkvoten var fem dyr satt av som reservekvote. Rovviltnemnda valgte å tildele to av de fem dyrene i reservekvoten. Det er skutt totalt 18 gauper i region 2 under jakta, hvorav 2 dyr i områdene med kvotefri jakt. I tillegg ble ett dyr som døde (påkjørt) før jaktstart belastet kvoten. Hele den delen kvoten som var tilgjengelig for jakt innenfor forvaltningsområdet for gaupe i region 2, ble skutt. Samlet kjent avgang i regionen i perioden fra 1. oktober 2019 til d.d. er 19 gauper hvorav 5 voksne hunndyr.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet viser til Representantforslag 163 S (2010-2011), og Stortingets behandling av dette den 17. juni 2011 hvor det ble inngått et nytt enstemmig rovviltforlik. Av rovviltforliket i 2011 fremgår det innledningsvis at norsk rovviltforvaltning fremdeles skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Når direktoratet skal vurdere behovet for uttak, vurderes hovedsakelig skadene som har oppstått og skadehistorikken/skadepotensialet i området, samt de føringer som er lagt gjennom forvaltningsplan for rovvilt i den aktuelle regionen. Videre gjøres det vurderinger knyttet til bestandstall og felling av gaupe siste år.

Offentlige avgjørelser som kan få følger for naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter direktoratets syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Naturmangfoldloven § 11 anses ikke som relevant, da det ikke er aktuelt å sette fordyrende vilkår i disse sakene.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Avgangen av gaupe skjer i hovedsak gjennom en svært effektiv kvotejakt. Rovviltnemnda i region 2 vedtok en totalkvote på 20 gauper hvorav 6 voksne hunndyr for jakta 2020, 19 dyr er registrert døde i perioden fra 1. oktober til d.d.

Vi viser til at det er påvist tap av lam til gaupe på inngjerdet innmark. Det er forsøkt å forhindre videre tap av lam på innmark, ved at utgangsauene er holdt innendørs om natta. Det er vanskelig å se hvilke ytterligere forebyggende tiltak som kan settes inn i tillegg til det som er forsøkt, når driften er lagt opp med utegang. Det at gaupa har oppsøkt sauene og tatt lam på dagtid, tilsier at risikoen for videre tap må anses å være betydelig. Med bakgrunn i en helhetsvurdering av situasjonen kan ikke direktoratet se at det finnes andre tilfredsstillende løsninger for å redusere skadepotensialet på sau i dette området foruten å gjøre et fellingsforsøk rettet mot gaupa.

Bruk av hund

Det er i søknaden også bedt om at vi tar stilling til om det kan benyttes løs hund under fellingsforsøket. Dette ved at hund som er tillatt benytte under ordinære jakt på gaupe i perioden 1. februar til og med 31. mars, også kan tillates under dette skadefellingsforsøket.

Miljødirektoratet er av den oppfatning at fordelene med å tillate slipp av hund, må være klart større enn ulempene. Det at det er få dager sidene den allmenne adgangen til jakten med hund opphørte, kan tale for å tillate å slipp av hund. Det at en har et dagsferskt spor av det skadevoldende individet, som hunden kan "settes på" taler også for å tillate et slipp. Det å få satt fart på gaupa vekk fra terrenget ved gården kan også i seg selv bidra til å forhindre videre tap, selv om en ikke skulle lykkes med felling. Samtidig er den generelle båndtvangen satt fra 1. april, fordi viltet er særlig sårbart i tiden vi nå er inn i.

Etter en vurdering av de ulike hensynene har Miljødirektoratet falt ned på å gi anledning til å benytte løs på drevet halsende hund under fellingsforsøket. Det presiseres at for at løs hund skal kunne benyttes må det også innhentes tillatelse til dette fra kommunen, som har myndighet til å gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven, kommunen må da samtidig dispensere fra båndtvangsbestemmelsene også i hensyn til bufe i hundeloven. Vi ber om at jaktlaget sporer etter "riktig dyr" en periode før hunden slippes løs, for å forsikre seg om at hunden tar opp sporet av det skadevoldende individet.

Vedtak

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, gir Miljødirektoratet tillatelse til Tord Erik Lien til felling av 1 gaupe innenfor nærmere avgrenset område i Flå kommune, i Viken fylke.

Videre gir Miljødirektoratet med hjemmel i Viltlovens § 35 anledning til å benytte løs på drevet halsende hund under fellingsforsøket. Det presiseres at for at løs hunds skal kunne benyttes må det også innhentes tillatelse til dette fra kommunen som har myndighet til å gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven, kommunen må da samtidig dispensere fra båndtvangsbestemmelsene også i hensyn til bufe i hundeloven.

Følgende vilkår er knyttet til iverksettelse av fellingstillatelsen:

1. Alle som deltar i fellingsforsøket skal være kjent med vedtak og vilkårene før fellingsforsøk iverksettes, samt de generelle gjeldende bestemmelser i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.
2. Tillatelsen gis til Tord Erik Lien, som utpekes som jaktleder og gis anledning til å utpeke ett fellingslag. Miljødirektoratet krever at deltakerne oppfyller kravene til å bedrive jakt på gaupe, jf. kravene i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, av 22.3.2002 nr 313. Deltakerne skal ikke være dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven eller Lov om jakt og fangst av vilt, av 29.5.1981 nr 38, eller forskrifter hjemlet i disse. **Vi ber om å få oversendt en navneliste for de jegerne som deltar, før fellingsforsøk iverksettes.**
3. Det skal bare benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstiller kravene til jakt på gaupe, jf. Forskrift av 22. mars 2002 om utøvelse av jakt og fangst. De som benytter rifle skal ha avlagt skyteprøven for storviltjakt, for jaktåret 2019/2020.
4. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.

5. Felling eller forsøk på felling av gaupe skal omgående meldes til Miljødirektoratet (rovvilttelefon 977 87 000). Fellingsstedet skal kunne påvises.

6. Den/de som sårer gaupe under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet gaupa. Miljødirektoratet og nærmeste politimyndighet skal uten opphold underrettes. Miljødirektoratet avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet.

7. Gaupe som blir felt på denne tillatelsen er Viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt gaupe uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet.

8. Varighet: Søndag 5. april 2020 til og med torsdag 9. april 2020.

9. Fellingsområde: For søndag 5. april settes fellingsområdet til Flå kommune øst for Rv 7. Fellingsforsøket skal rettes mot områdene der hvor skader av gaupe er påvist, og ta utgangspunkt i sporet fra skade funnet 5. april. For perioden fra 6. april til 9. april settes fellingsområdet med følgende avgrensning; Startpunkt der Lielvi og Trommaldelvi møtes, derfra oppstrøms Trommdalselvi til bru for vei til Tranebråtan, derfra langs vei til Tranebråtan, fra Tranebråtan i rettløpe til Trommaldvegen 39 og langs vei til vegkryss for sistnevnte eiendom. Fra nevnt veikryss i rettløpe mot Plassen til denne linjen møter Lielvi, derfra nedstrøms Lielvi tilbake til startpunktet.

10. Miljødirektoratet kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller trekke tilbake tillatelsen.

Klage

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for direktoratet, jf. forvaltningsloven § 32.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Erik Lund
fung. seksjonsleder

Kjell Vidar Seljevoll
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Rovviltnemnda i region 2	c/o Fylkesmannen i Oslo og Viken, Postboks 325	1502	MOSS
Fylkesmannen i Oslo og Viken	Postboks 325	1502	MOSS
Flå kommune	Sentrumsvegen 24	3539	Flå
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Sør-Øst Politidistrikt	Postboks 2071	3103	TØNSBERG
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal